

Nieuwsbrief voor ouders

Universiteit van Amsterdam

De Sociale Ontwikkeling van Kinderen

Amsterdam, november 2011, jaargang 4, nr. 2

Sociale kinderen

Beste lezer,

Graag brengen wij jullie weer op de hoogte van de laatste ontwikkelingen binnen het onderzoek 'De Sociale Ontwikkeling van Kinderen'. Misschien is het u al opgevallen dat de naam van het onderzoek is veranderd. Zoals eerder is beschreven, zal er een extra meting plaatsvinden op 7-jarige leeftijd. Om deze reden spreken we vanaf nu over het onderzoek 'De Sociale Ontwikkeling van Kinderen'.

In deze nieuwsbrief zal onder andere de 4,5-jaarsmeting worden besproken. Ook zullen we iets vertellen over de nieuwste resultaten van het onderzoek.

Start van de 4,5-jaarsmeting

Zoals u weet, is de meting die oorspronkelijk gepland was op 2-jarige leeftijd verschoven naar 2,5 jaar. Inmiddels is ook besloten om de meting die gepland was op 4-jarige leeftijd te verplaatsen naar 4,5 jaar. Omdat kinderen rond hun vierde verjaardag net zijn begonnen met school, is dit voor hen een spannende en vermoeiende periode. Een half jaar later bevinden kinderen zich in een wat rustigere periode doordat zij inmiddels gewend zijn aan de nieuwe indrukken op school.

Er is door het onderzoeksteam en de studenten hard en met veel enthousiasme gewerkt aan de voorbereidingen van de 4,5-jaarsmeting. Intussen is het ontwikkelen van de nieuwe taken helemaal afgerond en in oktober zijn de eerste kinderen van 4,5 jaar langs

geweest. De taken zijn vergelijkbaar met die van de 2,5-jaarsmeting. Ook voor deze metingen hebben we weer mooie materialen aangeschaft, waaronder wat grotere speelattributen waar uw kind tijdens de metingen mee mag spelen. De uitgebreide beschrijving van de taken staat in de informatiebrief die u vóór de 4,5-jaarsmeting van uw kind ontvangt. De meting duurt ongeveer even lang als de 2,5-jaarsmeting.

Geen huisbezoek, wel een interview

Bij de 4,5-jaarsmeting zullen er geen huisbezoeken meer plaatsvinden. De kinderen gaan nu naar school, dus het wordt gezien de tijd lastig om de bezoeken in te plannen. In plaats van het huisbezoek zal er nu bij iedere ouder een telefonisch interview afgenomen worden. Dit interview nemen wij bij u af vóórdat u met uw kind voor de 4,5-jaarsmeting langskomt en zal onder andere gaan over uw eigen angsten en die van uw kind.

Meting 7 jaar

Op 7-jarige leeftijd is het karakter van uw kind, en daarmee verlegenheid en zelfvertrouwen, nog verder uitgekristalliseerd. Daardoor zal verlegenheid en zelfvertrouwen bij kinderen nog beter onderzocht kunnen worden. Zodra wij meer weten over de vormgeving van deze meting zullen wij u hierover informeren.

Resultaten van het onderzoek

Naast het opzetten van nieuwe metingen wordt er hard gewerkt aan het analyseren van de resultaten uit eerdere metingen. De volgende resultaten zijn gebaseerd op de gegevens die zijn verzameld tijdens de 1-jaarsmeting.

Handscans en hormonen

Door middel van een scan van de handen is bij een groot deel van de ouders (98 vaders en 96 moeders) de lengte van de wijs- en ringvinger opgemeten. De verhouding tussen de lengten van deze vingers geeft een indicatie van de blootstelling aan het hormoon testosteron tijdens de ontwikkeling in de baarmoeder. Bij mannen is het verschil tussen de lengten van de vingers over het algemeen groter dan bij vrouwen, wat betekent dat mannen een relatief lange ringvinger hebben ten opzichte van de wijsvinger. Omdat er aanwijzingen zijn dat testosteron de groei van de ringvinger bevordert, duidt dit op een hoger testosteronniveau in de baarmoeder.

Eerder onderzoek naar de verhouding tussen de wijs- en ringvinger heeft aangetoond dat het testosteronniveau voor de geboorte samenhangt met psychologische kenmerken in de volwassenheid, waaronder prototypisch mannelijke en vrouwelijke eigenschappen, zoals respectievelijk dominantie en zorgzaamheid. Ook in ons onderzoek werd gekeken of de mate van blootstelling aan testosteron in de baarmoeder samenhangt met prototypisch mannelijke en vrouwelijke eigenschappen. Daarnaast is gekeken of er een verband is met verlegenheid en zelfvertrouwen in sociale situaties. Deze vragen werden onderzocht aan de hand van de vingerlengten, uit de vragenlijsten verkregen gegevens over

mannelijke en vrouwelijke eigenschappen, verlegenheid en zelfvertrouwen én de gegevens over verlegenheidsklachten die verkregen zijn uit het interview dat afgenomen is tijdens de zwangerschap.

Uit de resultaten bleek dat mannen, zoals verwacht, een relatief langere ringvinger hebben dan vrouwen, wat duidt op een hogere blootstelling aan testosteron in de baarmoeder bij mannen. Daarnaast bleek dat ouders die zichzelf meer mannelijke eigenschappen toekenden (bijvoorbeeld dominantie), zichzelf als minder verlegen en met meer zelfvertrouwen beoordeelden. Er lijkt bij zowel mannen als vrouwen dus een indirect verband te bestaan tussen blootstelling aan testosteron tijdens de vroege ontwikkeling en latere verlegenheid en zelfvertrouwen.

Verschillen de rollen van vaders en moeders in de opvoeding?

Men gaat ervan uit dat vaders en moeders mogelijk verschillende rollen vervullen in de opvoeding van hun kind. Anders gezegd, beide ouders dragen door verschillend opvoedingsgedrag bij aan verschillende aspecten van de ontwikkeling van hun kind. De verschillen in opvoedingsgedrag tussen ouders komen onder andere tot uiting wanneer zij spelen met hun kind. Tijdens de metingen op 1-jarige leeftijd is er gekeken of vaders en moeders daadwerkelijk anders reageren op hun kind.

Moeders bleken wat voorzichtiger met hun kinderen om te gaan en eveneens iets meer complimentjes en knuffels aan het kind te geven dan vaders. Verder traden moeders wat strikter op dan vaders om ongewenst gedrag van het kind te stoppen, of om het kind aan te zetten tot gewenst gedrag.

Het lijkt er dus op dat vaders en moeders soms anders met hun kind omgaan en daardoor hun kind verschillende dingen leren. Het verschillende opvoedingsgedrag van vaders en moeders vult elkaar mogelijk aan om samen voor een diverse opvoeding te zorgen.

Na-apen

Kinderen tussen de tien en twaalf maanden oud beginnen te kijken naar de reacties van anderen om te bepalen hoe zij zich in nieuwe, onbekende situaties kunnen gedragen. Dit gedrag wordt ook wel 'vraagkijken' genoemd. Wanneer de ouder in een nieuwe situatie zelfvertrouwen uitstraalt, zal de kans groter zijn dat het kind dit vertrouwen overneemt. Echter, het is ook mogelijk dat de ouder (onbewust) weinig zelfvertrouwen uitstraalt, waardoor het kind geneigd is wantrouwend of onzeker te reageren.

Naar aanleiding van dit idee is er gekeken of verlegen en zelfverzekerd gedrag van de ouders met betrekking tot een nieuwe situatie wordt overgenomen door het kind. In de resultaten zijn er geen aanwijzingen gevonden dat het kind de reactie van de vader en/of moeder overneemt.

Plakkers plakken

Tijdens de 2,5- en 4,5-jaarsmetingen in het onderzoekscentrum wordt de hartslag en zweetreactie van uw kind gemeten. Dit doen wij om nog meer te weten te komen over de lichamelijke reacties van kinderen wanneer zij in een vreemde situatie terecht komen. Om dit te kunnen meten worden een aantal kindvriendelijke plakkertjes op de borst, de buik en de voetjes van uw kind geplakt. Wij hebben gemerkt dat dit bij kinderen met een rompertje, jurkje en/of

maillot aan soms wat lastig gaat. Wij willen u daarom vragen om uw kind zo aan te kleden dat de plakkertjes zo snel mogelijk opgeplakt kunnen worden.

Informatie

Wij willen u wederom bedanken voor uw inzet en bijdrage aan dit onderzoek. Wij stellen het zeer op prijs dat u bereid bent om naar het onderzoekscentrum te komen, vragenlijsten in te vullen en ons thuis te ontvangen voor een huisbezoek. Zonder de inzet van u en uw gezin zou dit onderzoek naar het ontstaan van verlegenheid en zelfvertrouwen niet mogelijk zijn!

Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met:

Nanda Jansen of Stephanie Mizrahi
Universiteit van Amsterdam
Onderzoek 'De Sociale Ontwikkeling van Kinderen'.
Antwoordnummer 39310
1090 WC Amsterdam
O.v.v. C2524.0438.01

Tel: 020 525 7010

Fax: 020 525 1200

Email: info@sociale-ontwikkeling.nl

U kunt ook altijd een bezoek brengen aan onze website die wij regelmatig aanvullen met nieuwe informatie:
www.sociale-ontwikkeling.nl